

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

Харківський інститут

Кафедра соціально – гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Харківського інституту
ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
В.Ю. Догадіна
«26» серпня 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
соціально – гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

А.А. Рудь

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна українська мова

спеціальності: С4 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень
(назва освітнього рівня)

освітньої програми: « Психологія»
(назва освітньої програми)

Харків ХІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2025 р.

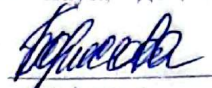
Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Борисова Зоя Улянівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

(підпис)

Викладач:

Борисова Зоя Улянівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 року

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	<u>Сучасна українська мова</u>
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	С4 Психологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції: 20 год. Семінарські / практичні заняття: 32 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://kh.maup.com.ua/elementor-822/

Загальна інформація про викладача навчальної дисципліни. Контактна інформація.

П.І.Б. викладача	Борисова Зоя Улянівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Посада	доцент кафедри «Соціально – гуманітарних дисциплін»
Дисципліни, які викладає НПП	Сучасна українська мова
Напрями наукових досліджень	МОВНІ ЗАСОБИ ВПЛИВУ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ КОМУНІКАЦІЇ
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com/citations?user=_9To5JIAAAAJ&hl=uk

Контактна інформація викладача	
E-mail:	alesyarud5@gmail.com
Контактний телефон	+38(095)-471 -01-29
Телефон кафедри	+38(099)-492 -48-07
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://kh.maup.com.ua/elementor-822/

Коротка анотація курсу

Курс сприяє підвищенню рівня загальномовної підготовки, мовній грамотності, комунікативній компетентності студентів, практичному оволодінню основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Предмет Сучасної української мови — це сама мова як суспільне явище, що постійно розвивається, а також її норми та правила, які регулюють використання в різних сферах спілкування. Це вивчення її структури, особливостей та функціонування в сучасному суспільстві, зокрема у професійному мовленні.

Мета навчальної дисципліни:

- формування комунікативної компетентності студентів;
- набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвиткові креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця;
- вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомоги вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу;
- сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформулювати чітко й правильне розуміння ролі державної мови в професійній діяльності;
- забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного і писемного мовлення;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвивати творче мислення студентів;
- виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій.
- сформулювати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Формат курсу: очний (offline) та дистанційний (on-line)

Програмні компетентності та результати навчання:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК3. Навички використання інформаційних і

	комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК8. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК10. Розуміння закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот. СК11. Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот. СК19. Здатність дотримуватися норм професійної етики. СК20. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Програмні результати навчання	
Програмні результати (ПР)	ПР3 Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР6 Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. ПР8 Презентувати результати власних досліджень усно /

	письмово для фахівців і нефахівців. ПР10 Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПР13 Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПР14 Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості. ПР15 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПР17 Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності. ПР24 Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот.
--	--

Зміст навчальної дисципліни:

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Семінарські зан.	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
1 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок);
Змістовний модуль 1. Мовна норма. Особливості офіційно - ділового стилю.					
Тема 1.	Соціальна значущість мовної культури.	2	2	6	
Тема 2.	Сучасна українська мова за професійним спрямуванням: мовна норма.	2	2	6	
Тема 3.	Система функційних стилів сучасної української мови за професійним спрямуванням .	2	2	6	
Тема 4.	Орфоепічні й акцентні норми української літературної мови у сфері	2	2	6	

	психології.				ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 5.	Лексичні засоби української літературної мови у сфері психології.	2	4	6	
Модульна контрольна робота					
Змістовний модуль 2. Стилїстика документів у сфері психології.					
Тема 6.	Морфологічні засоби української літературної мови у сфері психології.	2	4	6	
Тема 7.	Синтаксичні засоби української літературної мови у сфері психології.	2	4	8	
Тема 8.	Ділова документація.	2	4	8	
Тема 9.	Класифікація ділових паперів.	2	4	8	
Тема 10.	Правила написання тексту документів.	2	4	8	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	32	68	
Форма контролю: екзамен					

Пререквізити та постреквізити: Курс «Сучасна українська мова» викладається студентам на 1 курсі денної форми навчання у 1 семестрі, але безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Основи академічного письма»/ «Основи ділового мовлення».

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення – Мультимедійний проєктор, ноутбук для проведення аудиторних занять, доступ здобувачіввищої освіти до Інтернету.

1. Сервіс для пошуку наукових джерел GoogleScholar. Електронний режим доступу: URL:<https://scholar.google.com.ua>
2. Бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України URL: <http://izbornyk.org.ua/>
3. Офіційний сайт українського Товариства охорони пам'яток історії та культури URL: <https://pamjatky.org.ua/>
4. Національний музей історії України URL: <https://nmiu.org/>
5. Історична веб-хрестоматія UKRAÏNARUS URL: http://geocities.com/ua_ukraine/ukrainerus.html
6. Українська електронна бібліотека URL: <http://ukrcenter.com/library.asp>

Форми і методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних (семінарських) занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань

тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги.

**Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти
1-й семестр**

	Поточний контроль знань										Модуль і контрольні роботи	Екзамени	Загальна кількість балів
Теми	Т	е	м	а	т	и	Т	е	м	а	т	и	
Робота на семінарському занятті	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	40	100
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування, а саме, тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Сучасна українська мова»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (А) ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань);

- оцінка «добре» (B) ставиться за виконання 80% усіх завдань;
- оцінка «добре» (C) ставиться за виконання 70% усіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Вище наведені оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- «A» – 18-20 балів;
- «B» – 16-17 балів;
- «C» – 14-15 балів;
- «D» – 12-13 балів.
- «E» – 10-11 балів;
- «FX» – менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (усно). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі екзамену передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до екзамену та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до екзамену та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше 89 балів в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачами освіти за виконання завдань з самостійної роботи, є однією з складових поточної успішності з навчальної дисципліни. Самостійна робота з кожної теми за робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Можлива максимальна оцінка виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінний	Добрий	Задовільний	Незадовільний
3	3	2	1	0

Форми контролю самостійної: поточний контроль на основі виконання практичних робіт; поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді тощо (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проєкт, що потребує формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, виконаний з теми, що вивчалася самостійно; тестування, виконання письмової контрольної роботи; проєкти статей, тез виступу та інші публікації, інші форми які сприяють засвоєнню в повному обсязі освітньої програми та послідовному виробленні навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	
75-81	C	добре	
68-74	D	задовільно	
60-67	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Сучасна українська мова» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички, за які можуть бути нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують супровід дисципліни: конспект лекцій, методичні рекомендації щодо проведення практичних (семінарських) занять та методичні рекомендації щодо самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Сучасна українська мова».

Список літератури:

Основна:

1. Бодик О.П., Рудакова Т.М. Сучасна українська літературна мова: лексикологія, фразеологія, лексикографія. К.: Центр учбової літератури, 2022. 416 с.
2. Васенко Л.А., Дубічинський В.В., Кринець О.М. Фахова українська мова. К.: Центр учбової літератури, 2023. 272 с.
3. Малюга Н., Городецька В. Нові стандарти українського письма. К.: Каравела, 2023. 152 с.
4. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування. К.: Каравела, 2023. 352 с.
5. Микитюк О.Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. Львів: Львівська політехніка, 2023. 440 с.
6. Сучасна українська мова: практикум для підготовки до аудиторних занять та самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / упоряд.: М.В. Мамич, О.В. Шевченко – Бітенська. Одеса: Фенікс, 2024. 84 с.
7. Український правопис. Схвалено Колегією МОН України / Українська національна комісія з питань правопису. К.: Каравела, 2023. 288 с.

Додаткова:

1. Голосовська Г. Українська мова для всіх. К.: Академія, 2020. 208 с.
2. Кацавець Р. Ділова українська мова. За новим Українським правописом: навчальний посібник. К.: Алерта, 2022. 324 с.
3. Омельчук С., Блажко М. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису». К.: Грамота, 2020. 224 с.

4. Плотницька І.М. Ділова українська мова: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2022. 256 с.
5. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник / С.М. Луцак та ін. / кафедра мовознавства Івано – Франківського національного медичного університету. Івано – Франківськ: Медицина, 2024. 351 с.
6. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: навчальний посібник. К.: Алерта, 2022. 312 с.
7. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови. Модульний курс: навчальний посібник. К.: Алерта, 2020. 284 с.

Internet – ресурси:

1. Міжнародний бібліотечно – інформаційний центр ім. Ярослава Мудрого Міжрегіональної Академії управління персоналом. URL: <https://library.maup.com.ua>
2. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>
3. Харківська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://library.kharkov.ua>

